

»poválečné«. Jest již na čase, aby byl odložen mezi staré zrezivělé válečné zbraně rakouské, jimiž bývalý stát se snažil o vítězný konec války na udržení poroby celého našeho národa, a aby byl nahrazen zákonem novým, odpovídajícím duchu a potřebám státu našeho, snažícího se o přechod do spořádaných poměrů mírových.

Ani řešení navrhované neposkytuje a nemůže ovšem poskytovat bezpečné záruky úspěchu hospodářského. Z vyličených důvodů se však zdá, že v podaných osnovách není »opatřeno vše, jak proti lichvě, a l e t a k é na obranu poctivých výrobcův a obchodníků« a to ani pro obor trestního soudnictví samého. V tom směru zkušenosti posavadní, jichž význam v legislativě jistě nelze podceňovati, mluví zřejmě pro změnu zákona materiálního a tomuto požadavku by řešení navrhované — pokud by se snad nenalezl způsob lepší — vyhovovalo aspoň potud, že řízení trestní by mohlo býti úspěšné a spolehlivě vésti k zákonitému potrestání vinníků před soud postavených. — Na konec odvažuji se projevit přesvědčení, jistě v souhlase s většinou československých soudců z povolání, že, bude-li jim dán způsobilý zákon s přesnými objektivními znaky trestného předražení, dosáhne bezpečně i v jejich rukou tohoto svého cíle pro obor soudnictví trestního, aniž by bylo třeba k tomu účelu zaváděti nový, celkem pro praksi dost složitý a posud nevyzkoušený aparát soudů lidových v osnově navrhovaných.

Psáno dne 5. října 1919.

PRAKTICKÉ PŘÍPADY.

Příspěvek k min. nař. z 9. února 1919 č. 62 ob. zák. a nař.: Každá výpověď pronajímatele, má-li býti proti nájemci účinná, musí býti dána se svolením soudu. Námitky proti mimosoudní výpovědi podané dlužno vrátiti, poněvadž nehodí se k zahájení nějakého jednání.

Po účinnosti min. nař. z 9. února 1919 č. 62 sb. zák. a nař. dal vlastník domu výpověď z bytu nájemci, který proti ní podal

námítky. O námitkách těch zahájil první soud řízení sporné. Při prvním roku vznesl vypovídající námitku nepřipustnosti pořadu práva, ježto věc náleželo vyřídit v řízení nesporném. — První soudce po provedeném sporném řízení námitce té nevyhověl a uznal rozsudkem za právo, že výpověď se zrušuje. Zamítnutí námítky odůvodnil první soud takto: Nařízení ze dne 9. února 1919 č. 62 zavádí řízení nesporné o návrzích za svolení soudu, bez něhož pronajímatel nemůže nájemní poměr vypověděti a pro vyšetření důvodů k výpovědi. Jím bylo tedy ustanovení § 562. § 565. c. ř. s. (o náležitostech výpovědi) částečně změněno, pokud se týče doplněno třeba jen dočasně, ale nikoliv úplně zrušeno. Nařízení to je výmínečné, dlužno je tudíž vykládati restriktivně, a nemůže vztahováno býti na případy, o nichž nemluví. V něm není obsaženo žádné ustanovení, jak dovolávat se pomoci soudu za účelem zjištění neplatnosti a bezúčinnosti výpovědi, která onomu nařízení odporuje, kdy tedy o svolení k výpovědi žádáno nebylo, a soud neměl. — jak při výpovědi mimosoudní — ani podnětu, aby řízení nesporné zahájil. Pro takové případy, jakým je i případ v tomto sporu projednávaný, použití třeba ustanovení civilního řádu s. o námitkách proti výpovědi a jednati dlužno pořadem práva (§ 4. cit. nař. a contr. § 571. c. ř. s.).

K odvolání o d v o l a c í s o u d rozsudek prvního soudu a jednání jemu předcházející jako zmatečné dle § 477. č. 6. c. ř. s. zrušil.

Nejvyšší soud rozhodnutí druhé stolice potvrdil. O d ů v o d ň ě n í: Vzhledem k tomu, že § 1. cit. nař. min. mluví všeobecně o »výpovědi« z poměru nájemného neb podnájemného, a že ku každé výpovědi vyžaduje svolení příslušného soudu po předchozím nesporném řízení, nelze za platnosti nařízení toho, t. j. v době od 12. února do 31. prosince 1919 (§ 7.) rozlišovati vlastně, pokud jde o výpovědi dané pronajímateli, mezi výpovědmi soudními a mimosoudními v dřívějším toho slova smyslu. Za platnost nařízení toho musí každá výpověď taková, která má proti nájemci býti účinná, dána býti se svolením soudu a musí býti potud každá výpověď soudní.

Poněvadž o návrhu pronajímatele na udělení svolení k výpovědi rozhoduje soud po provedeném nesporném řízení usnesením a touto lze odporovati jen stížností, uvedenou v § 3. odst. 2 cit. nař., je nařízením o ochraně nájemníků na dobu jeho platnosti vyloučeno každé sporné jednání o výpovědi pronajímatele, ovšem jenom pokud běží o předměty nájmu spadajícího

pod ustanovení § 1. min. nař. z 17. prosince 1918 č. 83 sb. zák. a nař. To plyne také z předpisu § 4. odst. 2 cit. nař., který stanoví, že byl-li soudem dán souhlas k výpovědi, nepřísluší nájemci právo námitek. Mimosoudní výpovědi, dané pronajímatelem bez svolení soudu, nemusí si tudíž nájemník vůbec všimati, nemá také proto příčiny brániti se proti ní námitkami; bylo-li však v řízení nesporném rozhodnuto právoplatně (ať kladně či záporně) o návrhu pronajímatele, aby mu dáno tyto soudní svolení k výpovědi, je pořad práva pak již vyloučen.

V daném případě dána byla výpověď mimosoudní rekommandovaným dopisem. Jelikož výpověď ta dána byla bez svolení soudního předepsaného min. nařízením a neměla tudíž právního účinku, je správný náhled odvolacího soudu, že první soud měl námitky proti ní podané vrátiti, poněvač nehodí se k zahájení nějakého jednání, a vyhovuje zákonu též usnesení zrušující rozsudek prvního soudu a řízení předcházející dle § 477. č. 6. c. ř. s. jako zmatečné, protože rozhodnuto bylo o věci, která na pořad práva nepatří.

Rozhodnutí nejvyššího soudu ze dne 8. července 1919 čj. R-L., 272/19-1.

Schín.

Prodlení smluvní strany nastává uplynutím ji dané přiměřené dodatečné lhůty (čl. 356 obch. z.); to jest pro určení náhrady dle čl. 357 obch. z., rozhodným. — Stane-li se splnění po podání žaloby absolutně nemožným, může žalobce ihned žádati místo dodání interesse (§ 368 ex. ř.); není třeba vyčkati, bude-li snad exekuce bezvýsledna. Interesse neobmezuje se pouze na náhradu utrpěné škody, nýbrž vztahuje se také na náhradu ušlého zisku (§ 1331 ob. z. obč., čl. 283 obch. z.). Za normálních poměrů mohla by býti při vyšetření interesse za základ položena tržní nebo směnná cena, která byla pro nedodané zboží v době, kdy uplynula dodatečná lhůta; v mimořádné době, jako nyní, dlužno náhradu určit dle § 273 c. ř. s. částkou, která by se rovnala přiměřenému a obvyklému občanskému zisku, obvyklému v obchodě ve velkém, zvláště podlehá-li zboží velikému kolísání cen.

Podle smlouvy z 10. února 1917 měla žalovaná žalobci dodati bez průtahu vagon kmínu za cenu 960 K za 100 kg. Když nedodala ani v dodatečné lhůtě do 1. března 1917 ji dané, domáhali